

За даними дослідження встановлено:

1. До деструктивних стилів самоорганізації студентів (СО) відносяться: «деструктивний, низькомотивований», «нераціональний», «непродуктивний», «неактивний, неорганізований».

2. У групах денної форми навчання найчастіше зустрічаються «деструктивний, низькомотивований», «нераціональний» стилі СО студентів; а у групах вечірньої та заочної форми навчання — «непродуктивний», «неактивний, неорганізований» стилі СО студентів.

3. До психолого-педагогічних умов оптимізації деструктивних стилів СО необхідно віднести:

— соціально-психологічні — (вчасна діагностика, корекція, консультування через активні форми — тренінг, сюжетно-рольові ігри, складання програм становлення індивідуальності від I-го до випускного курсу);

— дидактичні — (орієнтація діяльності викладачів і студентів на досягнення єдності наукового, навчального і виховного процесів; оптимізація розподілу часу на лекційні, індивідуальні заняття та СРС з урахуванням змісту дисципліни у навчальному процесі; переорієнтація викладачів від репродуктивних методів навчання до продуктивних, творчих, спрямованих на допомогу студенту у плануванні його діяльності, на консультування з проблемних питань; впровадження дистанційного навчання у якому використовується найпрогресивніші, інноваційні засоби та форми навчання, а також найкращі традиційні; впровадження та використання комп'ютерних та телекомунікаційних технологій).

О. Г. Братанич, ст. викл. кафедри української та іноземних мов КЕІ КНЕУ

СРС ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО МОВНОГО ПОРТФЕЛЯ ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

Інтеграція України у Європейський освітній простір вимагає досить високого рівня володіння іноземними мовами, формування Європейського мовного портфеля, який складається з декількох комунікативних видів мовленнєвої діяльності та стратегій: продуктивні види діяльності (говоріння, письмо); рецептивні види діяльності (аудіювання, читання); інтерактивні види діяльності (діалогічне мовлення, писемне спілкування).

Нові вимоги спонукають вчених-педагогів, викладачів іноземних мов ВНЗ до пошуку нових форм, методів, засобів підвищення ефективності навчання іноземних мов.

Однією з таких форм є позааудиторна самостійна робота студентів (СРС) з іноземних мов, яка є обов'язковою оскільки вона передбачена навчальними планами.

Обов'язкова позааудиторна СРС з іноземних мов студентів фаху «Міжнародна економіка» суттєво відрізняється, як за формами, так і за змістом, від СРС інших фахів економічного ВНЗ.

Однією з найбільш ефективних форм організації позааудиторної СРС фаху «Міжнародна економіка» є перегляд автентичних художніх відеофільмів у інститутському Центрі вивчення іноземних мов (виконання серії завдань до них), з їх подальшим обговоренням на практичному занятті у формі дискусії. Перегляд автентичних відеофільмів забезпечує емоційний вплив на студентів, «занурення» у мовленнєве середовище, сприяє формуванню фонетико-інтонаційних навичок, збагачує словник студентів сучасними мовленнєвими реаліями; сприяє формуванню компетенції аудіювання монологічних та діалогічних висловлювань людей різної статі, віку, різних соціальних, професійних та діалектних груп населення, виголошених у природному темпі. На початковому етапі навчання іноземних мов доцільно використовувати відеофільми з російськими або українськими субтитрами, на середньому етапі — з англійськими (німецькими, французькими), на просуненому етапі — без субтитрів.

Перегляд відеозаписів автентичних інформаційно-аналітичних, суспільно-політичних та економічних програм (наприклад ВВС), з їх подальшим обговоренням в аудиторний час, сприяє формуванню комунікативних видів професійно орієнтованої мовленнєвої діяльності: продуктивних (говоріння), рецептивних (аудіювання), інтерактивних (спілкування).

Самостійне опрацювання навчальних комп'ютерних програм має на меті ліквідацію індивідуальних прогалин в знаннях, поглиблення та поширення знань, формування мовних та мовленнєвих компетенцій, збагачення словникового запасу, підготовку до міжнародного тестування типу TOEFL тощо.

Читання автентичних художніх текстів (I—II курс), статей економічного характеру з фахових зарубіжних періодичних та Інтернет-видань (III—IV курс) з їх подальшим обговоренням на практичному занятті сприяє: поглибленню фонових знань про історію, державний устрій, освіту, стиль життя народу, мова якого вивчається; ознайомленню з актуальними тенденціями розвитку мови соціально-побутового та фахового спрямування, засвоєнню сучасної лексики, кліше, збагачення свого лінгвістичного потенціалу.

Означенні вище форми СРС сприяють формуванню повноцінного Європейського мовного портфеля економістів-міжнародників, основою якого є Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти.

Н. Ю. Бутенко, канд. екон. наук, доцент
кафедри педагогіки та психології

УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Оцінюючи різні підходи до навчального процесу, стає очевидним, що безпосередній контакт із особою, яка володіє ресурсами, дає найкраще поєднання суми засвоєних знань та постійного прагнення до навчання. На другому місці — самозаплановані і самоздійснювані проекти як поєднання різних підходів. «Безособистісні» підходи — дистанційне навчання, навчання за допомогою листування та різні види опосередкованого навчання поза безпосереднього спілкування, стоять найвище на шкалі навчання, але найнижче — на шкалі ентузіазму. Ці висновки цілком узгоджуються з високим рівнем виснаженості та низьким рівнем завершеності, які характеризують навчання за допомогою листування та аналогічні підходи. Але 78 % людей, які відчують потребу вчитися, прагнуть чогось іншого, аніж прослуханих в аудиторії лекцій. Найбільша перевага надається самостійному навчанню при можливості консультування з викладачем, адже такий підхід дозволяє зробити процес засвоєння нових знань гнучким, виробити власний темп, використовувати власний стиль навчання, структурувати власний проект і утворити навчальну комбінацію «сам-на-сам», яка вже була високо оцінена. Досить велика частина учнів прагнуть також слухати лекції, поєднуючи їх із тренінгом у робочих умовах та короткотерміновими семінарськими заняттями.

Тому доцільним є поєднання різних способів викладання, застосування не лише експериментального навчання, читання та аудиторних занять, а й комп'ютерні та відео- можливості, які стають доступними завдяки новим технологіям. Вдале поєднання цих методів не тільки підсилює викладацькі прийоми, а й удосконалює здатність реагувати на індивідуальний характер.

Сьогодні навчальний процес характеризується тим, що відбувається суттєве збільшення кількості годин для самостійного